

[18] ρεπορτάζ

Επιφαλές είναι το μέλλον της μεταποιητικής βιομηχανίας στη Β. Ελλάδα. Η έλλειψη δυναμικού εξαγωγικού χαρακτήρα και οι χαμηλές επενδυτικές προσδοκίες για το μέλλον εντείνουν την ανάγκη για άμεση λήψη διορθωτικών μέτρων τόσο από την πολιτεία όσο και από την ίδια τη βιομηχανία.

Με ζημιές εξακολουθεί να εργάζεται το 38% των μεταποιητικών επιχειρήσεων με έδρα το βορειοελλαδικό τόξο, εξαντλώνοντας έτσι τη συνολική κερδοφορία της βιομηχανίας της Β. Ελλάδας. «Η αναμικτή-οριακή κερδοφορία για το 2013 επιβεβαιώνει για ακόμη μια φορά το αδιέξοδο των τελευταίων ετών στο οποίο βρίσκεται η περιφερειακή παραγωγική βάση» επισημαίνει σε δήλωσή του στην FS ο πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ) Αθανάσιος Σαββάκης σχολιάζοντας τα αποτελέσματα της μελέτης του ΣΒΒΕ.

Η μελέτη των ισολογισμών 226 εταιρειών με έδρα το βορειοελλαδικό τόξο δείχνει ότι ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων μειώθηκε το 2013 σε σχέση με το 2012 κατά περίπου 2,9%, καταγράφοντας πτώση 100 εκατ. ευρώ. Ιδιαίτερα χαμηλό, περίπου 1%, είναι το περιθώριο καθαρού κέρδους για το 2013. Από την ίδια μελέτη προκύπτει ότι από την οικονομική κρίση έχουν πληγεί οι βιομηχανίες με κύκλο εργασιών έως 10 εκατ. ευρώ, οι οποίες παρουσιάζουν διαχρονικά ζημιές, ενώ οι επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών από 10 έως 50 εκατ. ευρώ παρουσιάζουν πτωτική πορεία στην παραγωγή κερδών και εναλλαγή κερδοφόρων και ζημιωγώνων χρήσεων.

Η πτωτική πορεία των μεγεθών της βιομηχανίας στη Β. Ελλάδα αποτυπώνεται και στα συγκριτικά στοιχεία για την πενταετία 2009-2013. Παρατηρείται μείωση του κύκλου εργασιών κατά 609 εκατ. ευρώ ή 13,5%, μείωση των καθαρών αποτελεσμάτων προ φόρων κατά 129 εκατ. ευρώ ή 76,2% και μείωση του περιθωρίου κέρδους κατά 72,3%. Από την αρχή της οικονομικής κρίσης μέχρι σήμερα έχουν βάλει λωκίτο περισσότερες από 50 σημαντικές μεταποιητικές επιχειρήσεις του βορειοελλαδικού τόξου.

Κατό των κ. Σαββάκη, η μεταποίηση βρίσκεται πολύ χαμηλά στις προτεραιότητες των ασκούμενων κυβερνητικών πολιτικών. «Αν συνεχιστεί η συγκεκριμένη απουσία πολιτικής, τότε σε λίγα χρόνια κινδυνεύουμε ως χώρα να μην παράγουμε παρά ελάχιστο προϊόν».

Ακόμη και ο κλάδος με τις μεγαλύτερες ατυχίες στη διάρκεια της κρίσης, αυτός των τροφίμων και των ποτών, παρουσιάζει αύξηση ζημιωγώνων επιχειρήσεων, με μία στις τρεις επιχειρήσεις να εμφανίζει ζημιές, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό του 2012 ήταν δύο στις δέκα. Σύμφωνα με την ίδια μελέτη, αρνητικοί πρωταθλητές είναι η κλωστοϋφαντουργία, το δομικά υλικά και το ξύλο, με τους υπόλοιπους κλάδους της μεταποίησης συνολικά να εμφανίζουν ποσοστό ζημιωγώνων επιχειρήσεων άνω του 50%.

«Η αύξηση των ποσοστών των ζημιωγώνων επιχειρήσεων σε όλους τους κλάδους αποδεικνύει την κρίσιμη κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει η μεταποίηση τα τελευταία χρόνια και την ανάγκη λήψης άμεσων μέτρων για την ουσιαστική υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας των μεταποιητικών επιχειρήσεων που θα καταστήσουν την παραγωγική βάση της χώρας, και ει-



ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ
Ραγδαία αποβιομηχάνιση

Σε κρίσιμη κατάσταση ο κλάδος της μεταποίησης.

ΠΑΝΟΣ Μ. ΚΑΤΣΑΡΑΣ

δικό της ελληνικής περιφέρειας, πρωταγωνίστρια της ανάπτυξης και αιχμή του δόρατος για την ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας» υπογραμμίζει ο κ. Σαββάκης.

Ανάγκη σύνδεσης έρευνας και βιομηχανίας

Η βιομηχανία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας πραγματοποιεί άνω του 22% των εξαγωγών της χώρας, παράγει το 18%, που είναι περίπου 3,5 δισ. ευρώ της συνολικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας του συνόλου της μεταποίησης στη χώρα, και απασχολεί το 20% των εργαζομένων της μεταποίησης στη χώρα, οι οποίοι ανέρχονται σε πάνω από 80.000.

Ο πρόεδρος του ΣΒΒΕ επικρίνει τη μέχρι τώρα ασκούμενη πολιτική. «Ειδικά η Θεσσαλονίκη και η Κεντρική Μακεδονία διαχρονικά αποτέλεσαν τον δεύτερο βιομηχανικό πόλο της χώρας, ο οποίος διαρκώς φθίνει εξαιτίας της οικονομικής κρίσης και της αδυναμίας άσκησης βιομηχανικής πολιτικής». Ο ΣΒΒΕ προτείνει τη δημιουργία ενός Εθνικού Συμβουλίου Βιομηχανίας, που θα λειτουργεί ως ανώτερο γνωμοδοτικό όργανο για την προσαρμογή των εθνικών πολιτικών στήριξης της βιομηχανίας και το οποίο θα αναφέρεται απευθείας στον πρωθυπουργό. Ο ΣΒΒΕ προτείνει επίσης να υιοθετηθεί από την Ελλάδα προσαρμοσμένος ο στόχος που έχει τεθεί από την Ε.Ε. για συμμετοχή της μεταποίησης κατά τουλάχιστον 20% στην παραγωγή του ΑΕΠ έως το έτος 2020. Για την Ελλάδα, ο ΣΒΒΕ προτείνει το ποσοστό αυτό να ανέλθει στο 12%, από περίπου 9% που είναι σήμερα. Θέτει ακόμη ως προτεραιότητα την άσκηση (έμμεσης) κλαδικής βιομηχανικής πολιτικής κατά το πρότυπο άλλων χωρών της Ε.Ε., με την ενίσχυση ευαθών και ταυτόχρονα δυναμικών κλάδων της μεταποίησης, με παράλληλη ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων περιφερικών και περιφερειών της χώρας



Η μελέτη των ισολογισμών 226 εταιρειών με έδρα το βορειοελλαδικό τόξο δείχνει ότι ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων μειώθηκε το 2013 σε σχέση με το 2012 κατά περίπου 2,9%, καταγράφοντας πτώση 100 εκατ. ευρώ. Ιδιαίτερα χαμηλό, περίπου 1%, είναι το περιθώριο καθαρού κέρδους για το 2013.

στις οποίες είναι κωροθετημένες σημαντικές μεταποιητικές επιχειρήσεις ή ομάδες μεταποιητικών επιχειρήσεων. Εξίσου σημαντικά θέματα για τον ΣΒΒΕ είναι η εναλλακτική υποστήριξη της ρευστότητας των επιχειρήσεων, η διευκόλυνση της αδειοδότησης ειδικά των μεταποιητικών επιχειρήσεων, η μείωση της φορολογίας και η απλοποίηση της φορολογικής νομοθεσίας, η άρση των αντικινήτρων για την υλοποίηση επενδύσεων και η μείωση στο κόστος ενέργειας για τη βιομηχανία. «Η περιβόητη και παλυσυζητημένη σύνδεση της έρευνας με τη βιομηχανία για την παραγωγή καινοτομίας πρέπει να γίνει πράξη. Τα δύο μέρη πρέπει να βρεθούν στο ίδιο τραπέζι, δημιουργώντας κοινά συμφέροντα που

θα παράγουν πλούτο. Και ως πάφει να είναι το μπουτό το θέμα της απευθείας χρηματοδότησης ερευνητικών έργων από τη βιομηχανία» τονίζει ο κ. Σαββάκης.

Μετανάστευση παραδοσιακών επιχειρήσεων

Αποθαρρυντικά για το μέλλον της βιομηχανίας της Β. Ελλάδας είναι και τα αποτελέσματα της νέας εξεργασίας έρευνας οικονομικής συγκυρίας «Βαρόμετρο» της εταιρείας Palmos Analysis για το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης (ΕΒΕΘ). Σε αρνητικό επίπεδο βρίσκεται ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκίων για τη βιομηχανία στο Νομό Θεσσαλονίκης, παρουσιάζοντας επιδείνωση σε σχέση με τον Μάρτιο του 2014. Το ισοζύγιο θετικών-αρνητικών εκτιμήσεων παρουσιάζει επιδείνωση σε σχέση με τον προηγούμενο Μάρτιο σε τοπικό επίπεδο [-11 από -6] και σταθερότητα σε εθνικό [-5 από -4] και ευρωπαϊκό επίπεδο [-4 από -3].

Μιλώντας στην FS, ο α' αντιπρόεδρος του ΕΒΕΘ Εμμανουήλ Βλαχογιάννης σημειώνει ότι ο χαμηλός δείκτης προσδοκίων οφείλεται στα προβλήματα ανταγωνιστικότητας που έχει η μεταποίηση, προσθέτοντας ότι ο ρυθμός μετανάστευσης παραδοσιακών επιχειρήσεων κυρίως της μεταποίησης από τη Θεσσαλονίκη και τη Β. Ελλάδα σε γειτονικές χώρες είναι επιτακτικό. Σύμφωνα με τον κ. Βλαχογιάννη, «οι επιχειρήσεις φεύγουν γιατί το επιχειρηματικό περιβάλλον είναι φιλικότερο στις γειτονικές χώρες».

Σύμφωνα με το «Βαρόμετρο», μη ικανοποιητικό είναι το τρέχον επίπεδο παραγωγικών από το εξωτερικό, ενώ αισθητή μειωμένη είναι η αισιοδοξία για το μέλλον σε σχέση με το επίπεδο των εξαγωγών συγκριτικά με τον Μάρτιο του 2014. Το ίδιο και οι αντίστοιχες εκτιμήσεις για το προσεχές εξάμηνο σχετικά με την παραγωγή.

Τη συνολική αναδιάρθρωση της παραγωγής στη μεταποίηση βλέπει ο κ. Βλαχογιάννης ως διέξοδο στο πρόβλημα, το οποίο χαρακτηρίζει βαθιά διαρθρωτικό και όχι μόνο συγκυρικό. «Όλη η συζήτηση επανέρχεται γύρω από κλάδους οι οποίοι βέβαια μπορεί να έχουν σχετικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, αλλά δεν είναι για αυτοί οι κλάδοι που μπορούν να φέρουν τις προσόδους στη χώρα. Όταν μια χώρα παράγει παραδοσιακά προϊόντα, όπως η ένδυση και τα τρόφιμα, χωρίς καινοτομία, είναι δεδομένο ότι θα αντιμετωπίσει ισχυρότερο ανταγωνισμό στις διεθνείς αγορές. Όσο πιο πολύπλοκη είναι μια οικονομία, τόσο πιο ανταγωνιστική είναι. Η χώρα πρέπει να αναπτύξει καινοτομία, είναι αναγκαίο να απευθύνουμε στις νέες τεχνολογίες και στην εξεύρεση νέων προϊόντων».

Σύμφωνα με το «Βαρόμετρο», κύριοι περιοριστικοί παράγοντες για την παραγωγή μιας επιχείρησης είναι η περιορισμένη ζήτηση και οι χρηματοοικονομικοί περιορισμοί. Επίσης, το επίπεδο της παραγωγικής δραστηριότητας είναι 57% στη Θεσσαλονίκη, όταν η Ελλάδα έχει μέσο όρο 70% και η Ε.Ε. 80%. «Τόσα χρόνια στην περιοχή της Θεσσαλονίκης έχουν παραμείνει μόνο παραδοσιακές μονάδες. Λίγες είναι αυτές, σε αριθμό και σε στάθμη, που θα μπορούσε να περναίσει ότι αντέκταν σε ανταγωνισμό του τύπου καινοτομίας. Η πτώση της εσωτερικής αγοράς και η αδυναμία εξαγωγών οδηγούν στη μείωση της παραγωγής» τονίζει ο κ. Βλαχογιάννης.